

VŠECHNO SEŠROTUJEME A NIC NEVYBUDUJEME

EVA TURNOVÁ, BASKYTARISTKA
PLASTIC PEOPLE OF THE UNIVERSE,
O ČESKÉ SPOLEČNOSTI, O ŽIVOTĚ
V UNDERGROUNDU
A O CHLAPECH

S Plastiky hraje na basovou kytaru **EVA TURNOVÁ (49)** už téměř třináct let – od smrti legendárního Mejly Hlavsy. Vedle toho též bývalé překladatelce z anglického jazyka a dnes i začínající malířce právě vychází výborná sbírka časopiseckých fejetonů *Turnový háj*.

TEXT MAREK GREGOR
FOTO NGUYEN PHUONG THAO

JSME STEJNÁ GENERACE, Evu si ještě pamatuji z pražských kaváren 80. let minulého století jako manželku herce a člena „skinheadske“ skupiny Orlík Davida Matáska.

„Na jejich koncertě jsem byla jen jednou, ale do konce jsem nevydržela. A pak jsem jednou zašla do vlnární Orlík, kde se skini scházeli, ale v hloučku holých hlav jsem nakonec usnula. Spíš mě to celý otravovalo, než dráždilo. Pro mě to byla zbytečná blbost, ale David si tím asi musel projít.“

Od té doby udělala velký životní oblouk, vystudovala češtinu a angličtinu na FF UK, léta se živila jako překladatelka (na svém kontě má například knihu Marka Vonneguta *Expres do ráje* či televizní seriál *Červený trpaslík*), ale především se stala nepřehlédnutelnou basovou kytaristkou. V devadesátkách hrála se skupinami *Odvážná srdce*, *DG 307* i se sólovým projektem *Mejly Hlavsy Šílenství*, což byl vlastně impuls k tomu, že později nastoupila místo *Mejly* ve skupině *The Plastic People of the Universe*. Dnes si bez ní *Plastiky* už ani nelze představit – působí to dojemem, že ji původní členové *Vráta Brabenec*, Jiří „Kába“ Kabeš a Pepa Janíček vlastně adoptovali. Má za sebou také pěknou řádku vztahů se zajímavými a často velmi rozdílnými muži, jako jsou třeba herec Karel Dobrý nebo spisovatel Emil Hakl. Je výřečná a má

zvláštní dar neustále něčím překvapovat. Píše skvělé časopisecké sloupky – trochu rockerské, trochu machistické, trochu kavárensky intelektuální –, o kterých režisér Petr Zelenka prohlásil: „To nejsou žádné sloupky, ale pilíře z pěkně hutného absurdního humoru.“

Kde jinde jsme se s Evou měli sejít než v dejvické kavárně *Už jsme doma*, kde právě probíhá malá výstava jejich obrazů, doplněná o několik textů ze zmíněné sbírky *Turnový háj*. „Pro mě je malování ničím nezátíženým, a navíc k tomu nepotřebuju žádné spoluhráče. Samozřejmě že to není jen pohoda s paletou barev, hlavou mi táhnou různé věci, třeba poslední rozchod, ale nikdy se nepropadnu do úplného splínu, protože se musím soustředit, aby mi třeba *Dusilka* proporcema neujela do *Uzbekistánky*.“

Blíží se Štědrý den, mají *Plastic People* nějaký vánoční rituál?

Vráta Brabenec se vyznačuje tím, že mi na Štědrý den vždycky zavolá z nedaleké hospody a předstírá, že ztratil kabát s klíčky od bytu a že bude pár dní u mě. Takže jdu do hospody vyzvednout chlapa, což normálně nedělám, a doma si vyprávím historky, co už stokrát známe. Třeba jak kdysi dorazil domů těsně před rozsvícením vánočního stromčku a místo kapra vylovil z kapsy rybičky v tomatě. A jeho žena Marie mu za to rozbila brejle. Ale Vánoce s ostatními *Plastikama* proběhly jen jednou, v době, kdy jsem s nimi

ZEMAN JE ZLEJ A AROGANTNÍ ČLOVĚK, TO PŘECE NEJDE PŘEHLÉDNOUT.

začínala hrát. Byla tam spousta lidí, a protože měl přijít i *Magor*, radši jsem uklidila všechno sklo. Bylo to krásný, *Magor* byl jak beránek, utíral nádobí, nic nerozbil a já mu při tom vysvětlovala, jak se anglicky naléhavě žádá o pivo. A pak volal zbytek večera: „Urguju býra!“, v přijatelné decibelové intenzitě.“

Takže velká undergroundová tryzna, jež se odehrála přede dvěma roky - 23. prosince 2011 - v Lucerně na rozloučenou s Václavem Havlem, byla pro *Plastiky* výjimečným vánočním setkáním?

Jasně že byla, už tím, že atmosférou připomínala sametovku. Sešli se tam máničky i sakaři. Havel byl prostě velké symbol a maják. Řekla jsem do mikrofonu, že z *Lucerny* potáhneme na *Václavák*, ale pak jsem se zasekla se *Suzanne Vega*, který jsem v euforii nabídla, jestli nechce hrát v mé kapele *Eternity* na xylofon. Ona se smíchem souhlasila a někam se ztratila. Já pak jela do nonstopu na *Letný*, kde jsem se seznámila za pomoci *Jamesonů* s *Jirkou Macháčkem*. Když už jsme nemohli moc vyslovovat, přešli

Usmívající se E.T. nad rozpracovaným obrazem **IVANA M. JIROUSE**

Eva Turnová hraje s *Plastiky* už skoro třináct let. V popředí VRATISLAV BRABENEC.

FOTO IAN ZÁTOŘSKÝ / MAERA / PROFIMEDIA

jsem k automatům a hýkali názvy obrázků: dvojce švestky, jedny zvonky. Těšně, melouny, citrón! Prošustrovali jsme tam celkem dost peněz. Domů jsem přišla v poledne, stihla udělat salát, zabalit dárky, usmažit kapra, postavit stromek, ale ozdobit jsem ho už nezvládla. Tak jsem prohlásila, že ve *Skandinávii* je to teď „in“ holý.

Chybí ti někdy Václav Havel?

Určitě by mi chyběl, kdybych se k němu ve vzpomínkách hodně vracela. Ono ale nemá moc cenu se kamkoli vracet, protože to vysíluje. Svoji stopu zde zanechal a to stačí – proč by tady měl pořád bejt? Jako bychom neustále potřebovali, aby nás někdo spasil, ale když na něj přehodíme zodpovědnost, tak to stejně nefunguje. Navíc národ zmítačů nevytrhne ani sebevětší mravní autorita. Uplynulo čtvrt století a dobrovolně jsme si zvolili Zemana. Je to zlej a arogantní člověk, to přece nejde přehlédnout.

Ale většina národa zřejmě tenhle model potřebuje, jako když si holka pořád vybírá kluka, co jí tříská, protože si potřebuje ještě párkrát zažít sebedestrukci, než si začne sama sebe vážit. Někdo prý sestavil seznam pravdoláskářů, takže už i *Havlův* výrok, že pravda a láska zvítězí, se začíná bagatelizovat, což je tady typický. Sešrotujem všechno, ale nevybudujem nic. Nevěříme životu a sobě. Láska a strach jsou dvě hodně silné emoce. Tady převládá strach, je to znát, i když se člověk jenom projede tramvají. A tak jsme si zvolili jako prezidenta člověka, kterej je strachem prošípanej a škodí. Já bych chtěla za prezidenta *Vrátu*, akorát by asi netrefil na *Hrad* a musel by úřadovat z *Vršovic*.

Mimochodem, zkoušejí ještě *Plastiky*?

Zkušebnu máme, ale ta je spíš odkladištěm nástrojů, kde je v zimě strašná zima, v létě hrozně vedro, takže se tam ani nedá moc dlouho vydržet. *Kába* si nedávno koupil kromokoměr a neudělá jeden krok zbytečně. *Vráta* to má taky z *Café V* lese daleko, tak to táhne *Pepa Janíček*, který zase někdy poklimbává na koncertech. Jsme fyzicky, celkem vzato, dost statická kapela, ale přitom to šlape a je tam velká vnitřní síla. Ještě nikdy to takhle dobře nehrálo.

V *Plasticích* jsi nahradila *Mejlu Hlavsu*. Jak ses s tím vyrovnávala?

Byla jsem holka, jež neuměla moc hrát, a oni byli chlapi, kteří se

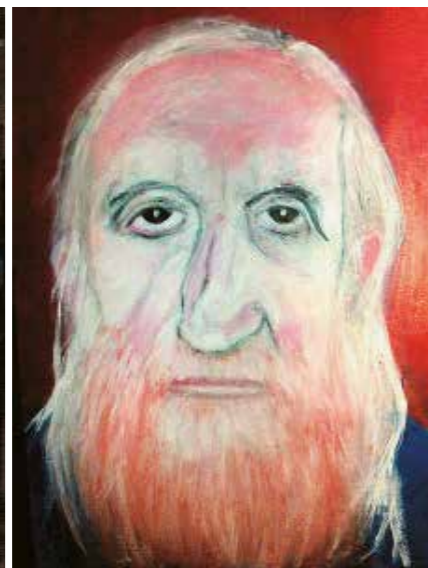
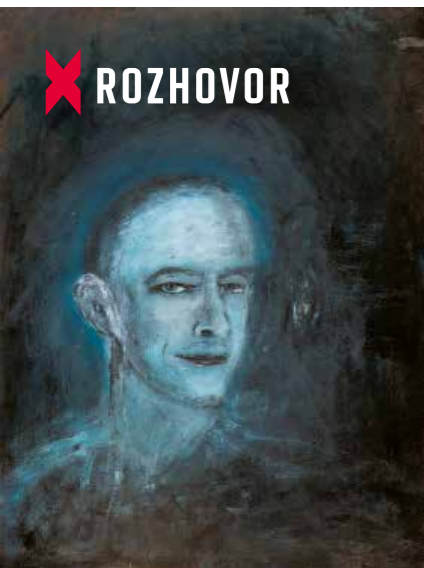
stali spouštěčem zásadních změn v téhle zemi. Nemělo vůbec smysl chtít se prosazovat. Prvních pár let jsem všechno vstřebávala. Ani jsem si sama neuvědomovala, jaký to je sousto. Ale ono je asi nakonec jedno, kde člověk dostane životní lekci, a když je to někde, kde ho to baví, tak tím líp. Časem jsme se prolnuli a padly i některý moje iluze. Je to jako třináctiletá vojna. Známé se dokonale, ale o to musíme být opatrnější. Mužský svět a v něm ženská jako katalyzátor mohou fungovat dobře, když se to nezvrtně.

Vedle hraní píšeš časopisecké fejetony a maluješ – co na to říká zbytek kapely?

Myslím, že občas mají pocit, že mě ztrácejí zpod kontroly. Když za-

stali spouštěčem zásadních změn v téhle zemi. Nemělo vůbec smysl chtít se prosazovat. Prvních pár let jsem všechno vstřebávala. Ani jsem si sama neuvědomovala, jaký to je sousto. Ale ono je asi nakonec jedno, kde člověk dostane životní lekci, a když je to někde, kde ho to baví, tak tím líp. Časem jsme se prolnuli a padly i některý moje iluze. Je to jako třináctiletá vojna. Známé se dokonale, ale o to musíme být opatrnější. Mužský svět a v něm ženská jako katalyzátor mohou fungovat dobře, když se to nezvrtně. **Vedle hraní píšeš časopisecké fejetony a maluješ – co na to říká zbytek kapely?** Myslím, že občas mají pocit, že mě ztrácejí zpod kontroly. Když za-

JÁ BYCH CHTĚLA ZA PREZIDENTA VRÁTU BRABENCE, AKORÁT BY ASI NETREFIL NA HRAD, A TAK BY MUSEL ÚŘADOVAT Z VRŠOVIC.

Obrazy Evy Turnové ze série **ŽIVÍ A MRTVÍ** (zleva): Filip Dobrý – tedy Filip Topol a Karel Dobrý, Vráta Brabenec – Evin kolega z Plastic People – a Martin Frind – malíř undergroundu

čít úplně novou věc a uchopit ji po svém. Což je třeba teď psaní a malování.

Jak se ti přihodilo, že jeden z tvých obrazů je napůl Psi voják Filip Topol a napůl Karel Dobrý – herec a otec tvé dcery?

Možná je to tím, že jsem se vídala s oběma ve stejné době. Chodivali jsme s Karlem do divadla Rubín a jsem si jistá, že jsme Johanku počali, když jsme ten večer hráli s Filipem v Rubínu prší. Když maluju, tak mi trvá třeba dva dny, než chytanu reálné proporce. A v době, kdy jsem Filipa malovala, proběhlo pravděpodobně nějaké „výraznější“ předávání alimentů s Karlem, a tak mi uvízl v hlavě. A Filip se stal přes Karla Čapka a Franze Kafku najednou Karlem Dobrým. Nakonec to není ani jeden. Jo a tady koukám, že mi moc nejdu uši. Občas ke mně zajde „malíř undergroundu“ Martin Frind a něco mi k obrazům řekne. Zpravidla přichází zmuchlanej z klubu Bataillon, kde si kreslí celou noc v rohu lidí ze scény pražského podsvětí. Vykoupe se, dá si kafe a rozverně oglosuje můj zeleno-fialový výtvar: „To je dobrý, takový chagallovský!“

... malování Magora jsem dost prožívala, dokonce jsem u toho i trochu pofňukávala a pouštěla si k tomu Kate Bush. Zároveň jsem dostávala záchvaty smíchu z představy, jak by na mě asi kunsthistorik Magor řval, kdyby mě viděl: „Ty krávo, co si k tomu pouštíš! A co to na mě stříkáš za sajrajt?“ Stříkala jsem ho totiž fixativem, po němž se mi pak obraz rozpil. Zrovna Magor mi chybí – jako jeden z posledních lidí, který říkal to, co si myslí. Poprvé jsem na něj narazila na Borátu (*legendární pražský rockový klub Na Újezdě, vzniklý na začátku roku 1990 – pozn. red.*). Vešla jsem s rukama revmaticky nateklýma od ježdění na motorce bez rukavic. A Magor tehdy s výkřikem: „Takhle to nenechám!“ napsal na pivní tácek šamanskou báseň o jehnědech, která mě měla vyléčit. Dlouho jsem se ho bála, navíc mi vadilo, že lidem kolem nedává prostor. Až později mi došlo, že každou chvíli absolutně prožívá a že ničí všechno, co do ní nepatří, ale co to je, ví jen on sám. Naposledy jsme se viděli před dvěma lety na Fléďe, na výročí Mejly Hlavsy, kde mi pošeptal: „Když

To mě asi něčím naštvál. Ten rozhovor jsme vedli po internetu, jako korespondenční šachy. Téměř každý den, snad celé dva měsíce. Já napsala otázku, on odpověděl, já dodala doplňující dotaz. Naše ega se strašně předváděla a oba jsme si shodli na tom, jak nám haprují vztahy. Jemu proto, že pořád sedí a fúká do klávesnice, a mně proto, že stále jezdím s šesti chlapama kdovíkám. Také se mě ptal, jestli mě ten revival stále baví, a já začala hudrat, že jsem sice od Plastiků chtěla asi třicetkrát odejít, ale že asi neodejdu, dokud to celý neskončí, protože je tam nějakým způsobem všudypřítomná láska, ani ne jako východisko, ale jako neustálý pocit. Ať se hádáme, nebo bavíme o smrti. **Další z tvých bývalých, herec Národního divadla David Matásek, o tobě v jednom rozhovoru asi před půl rokem řekl ...**

Matásek o mně hodně dlouho nemluvil, až moje máma chtěla jednou zavolat do Blesku, že řekl, že je jen podruhé ženatý, přitom byl potřeť! **... řekl, že se s tebou musel rozejít, protože se stal rigidním. Co si pod tím představíš?**

U PLASTIKŮ UŽ ASI ZŮSTANU, DOKUD TO CELÉ NESKONČÍ, JE TAM NĚJAKÝM ZPŮSOBEM VŠUDYPŘÍTOMNÁ LÁSKA.

Nedává mi návody, ale naučil mě víc, než když by mě nutil obkreslovat hrnek a mlátit mě pravítkem přes prsty s tím, že špatně stínuju. Na druhou stranu už jsem jednou zaslechla, že jsem malující hudebník, asi jako Ringo Čech nebo Karel Gott, což je vlastně pocta, protože Gott maluje celkem pěkně, akorát všechny jeho postavy vypadají jako on. **Dalšího, koho opakovaně maluješ do série Živí a mrtví, je Magor ...**

hrajete to tvoje *Pojď*, tak mi to úplně trhá srdce.“ Když umřel, vzpomněla jsem si na to a chvíli mi bylo, jako by mi to srdce opravdu utrhli. **Tvůj bývalý přítel, spisovatel Emil Hakl, tě ve vašem vzájemném rozhovoru definoval jako „ženu, pro kterou jsou Plastici zkomprimovaný vesmír“, a že bys s nimi zůstala, „i kdyby ti haprovaly vztahy, a místo big beatu jste hráli pinče“?**

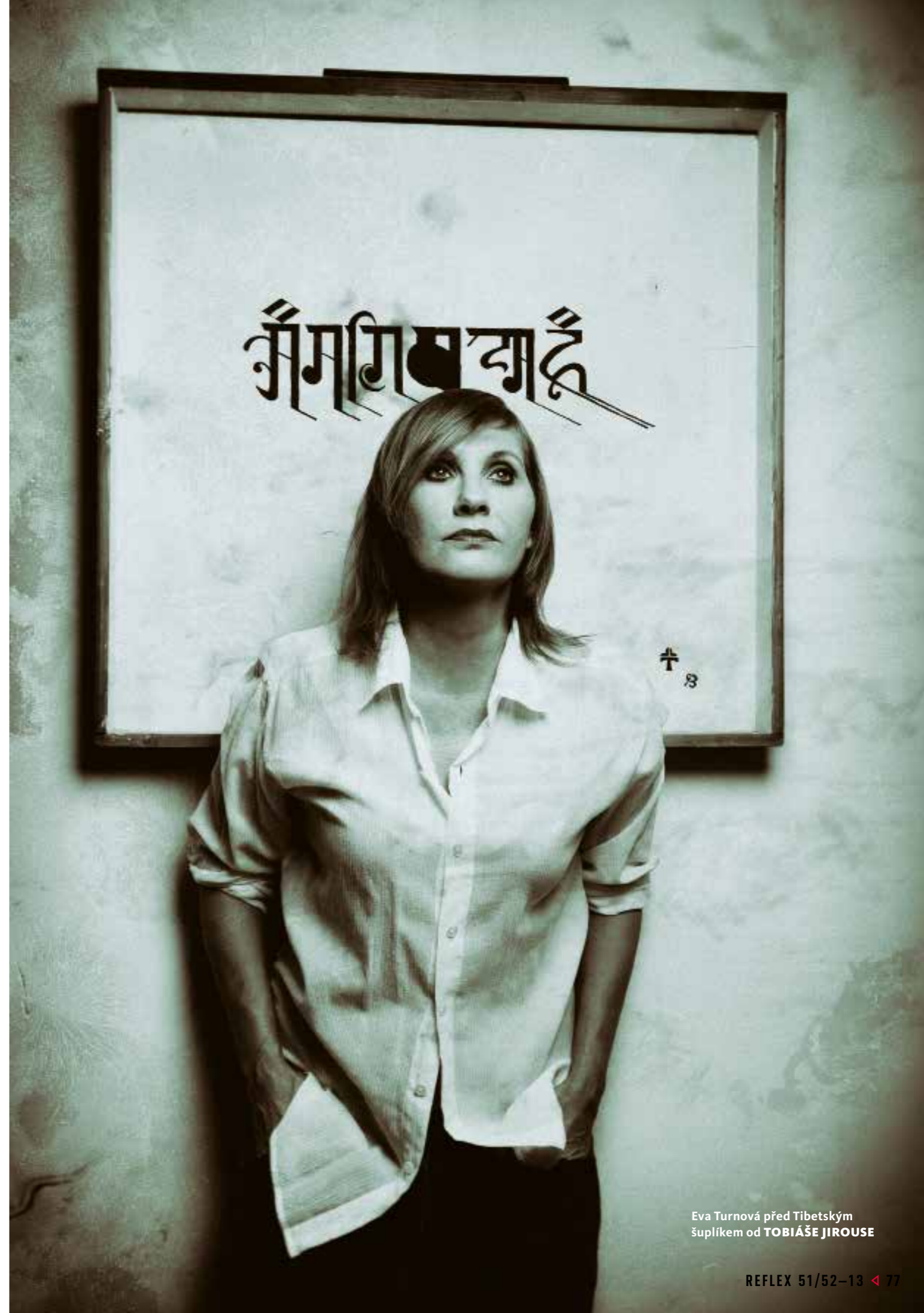
Neřekl frigidní? Rigidní je zcepenělý výraz, že ano? Ale je pravda, že jsme se rozvedli po tom, co jsem jela na čtrnáct dní do Anglie, a nakonec tam zůstala tři měsíce, a protože tenkrát nebyly mobily, tak jsem mu to napsala do Československa na pohledu. Pak už to byla strašná rychlovka – když jsem přijela zpátky, asi po dvou hodinách jsem pochopila, že si někoho našel. Původně jsme měli hodně intenzivní vztah, hlavně v době, kdy jsme oba hráli

v divadle. Když jsem pak šla na vejšku, každý si vytvořil vlastní mikrosvět – nějak se nám to rozjelo, ale v zásadě to byl můj nejdější vztah a nejdější dobu jsem se probouzela šťastná v jednoposchodovém domečku na Žižkově se čtyřma garážema, dvorem a zahrádkou, který jsme chtěli vyměnit za dvoupokoják, abychom nemuseli uklízet, ale našťastí se nám to nepovedlo.

Jak to máš se vztahy dnes?

Tyhle užší cigarety, které jsou takové uni, mi připomínají současný stav, kdy mizí jasná ženská a chlapecká linka. Není to jen maskulinní krize, ale i krize ženské role. Teorii na vztahy mám asi padesát, třeba před půl rokem jsem řešila, že v mém životě není moc pro chlápka prostor, protože mám svůj svět, kde už není moc skulin. Já v době zamilovanosti všechno stopnu, ale pak se chci vrátit ke svým věcem, a kluk kouká. Jasně že mě na mužích baví, když mají nějakou vizi, a může být klidně úplně mimo nebo zcela nedosažitelná, ale prostě si za tím jdou a jsou urputní. Akorát občas hapruje provoz, a když dojde na lámání, respektive shánění chleba, tak já jsem ta, kdo to vybalancovává, až mě to najednou utahá. **V předmluvě k prvnímu knižnímu vydání časopiseckých sloupků Turnový háj napsala tvá kamarádka, novinářka Renata Kalenská, že „touží bydlet v tvé hlavě“ ...**

Někdy si říkám, že ona a moje dcera jsou dva nejnornější lidi v mém okolí. Johanka v napůl dětský a Renata v dospělý podobě. Je nekompromisní, i za cenu toho, že bude nějakou dobu sama nebo že přijde o práci. Sice si poslední dobou divně stříhá vlasy, ale do její hlavy bych chtěla vidět taky, především proto, že má instinkty vyvinuté stejně, jako měl Magor. Jako by věděla, co je správně. **X**

Eva Turnová před Tibetským šuplíkem od **TOBIÁŠE JIROUSE**